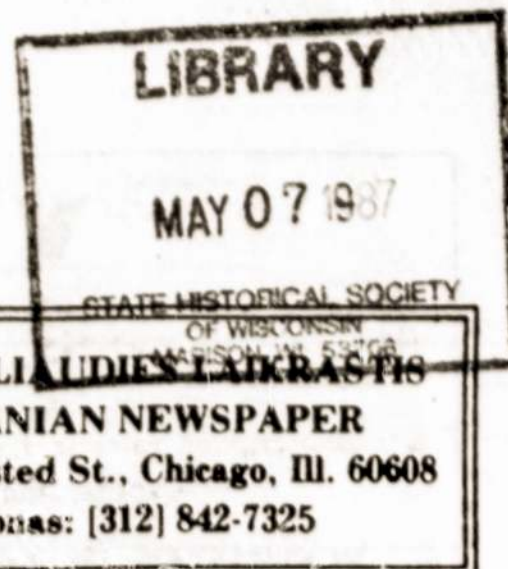

VILNIS

VOLUME LXVII Nr. 9

KETVIRTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 30, 1987

KAINA 25 c.

LIETUVIŲ LIAUDIŲ LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

Kasdien

Gali didžiutis
"Juoda programa"
Ir kas bus tada?
Kai žmogus pagalvoji

Chicagoiečiai gali didžiutis. Per miesto mero rinkimus balandžio 7 d., pažangioji miesto liaudis referendumu pasisakė, kad dėl branduolinių bandymų nutraukimo JAV turi susitarti su TSRS.

Kaip žinia, prieš kurį laiką miesto taryba Čičagą paskelbė nebranduoliniu miestu. Žinoma, didelis dalykas, bet nepirmutinis, yra ir daugiau Amerikoje miestų pasiskelbusių nebranduoliniais. Tačiau pasisakymas referendumu, kad dėl branduolinių bandymų uždraudimo reikia susitarti — yra pirmutinis. Iki šiol nė vieno Amerikoje miesto žmonės dar nėra tarę žodžio prieš bandymų nutraukimą.

Už tai tenka nuopelnas aktyvėjantiems sąjūdžiams už pažangą, demokratiją ir taiką pasaulyje.

Nepakanka, kad prez. Reagano administracija be kongreso žinios slaptai darė aviantūras su teroristiniu Iranu, senato investigacijų darbuotojai susekė, kad — kongresui nežinant — turi "juoda programą" skubėjimui išvystyti "žvaigždžių karų" sistemą, kad ji būtų gatava ne vėliau 1994-aisiais metais.

Tokie administracijos ultrakonservatorių slapti ėjimai yra antikonstituciniai ir kasimasis po Amerikos demokratijos pagrindu. Jeigu pažangioji liaudis 1988-aisiais metais per prezidento rinkimus ultrakonservatoriams nepastos kelio, tai labai galimas daiktas, anksčiau ar vėliau per užpakalines duris į Ameriką bus įvestas kitu vardu pavadintas fašizmas.

Mums čia Amerikoje neatrodo, kad kapitalizmas gyvena sutemų dienas, bet imant globaliniai, sužlugimas beldžiasi į duris. Į kurią tik valstybę bepažvelgsi — bedarbių armijos, žmonių nusigynimas žydi ir lapoja, socialinis nerimas, darbo žmonių kovingumas didėja.

Arba paimkime neišsivysčiusių šalių skolas imperialistinių šalių bankams. Jeigu ir toliau neišsivysčiusių šalių toks apiplėšimas vyks, apskaičiuojama, kad iki šio šimtmečio pabaigos Lotynų Amerikos įsiskolins mažiausiai iki \$700 milijonų. Tai neišvaizduojama pinigų krūva! Ir kaip ženklai rodo, iš skolų išsikasti galimybių nėra.

Kadaise nesimatė galimybių kolonijoms išsilaisvinti iš kolonialinio jungo, bet išsilaisvino. Nėra abejonės, kad ir paskendusios skološ šalys, anksčiau ar vėliau, geruoju ar piktuoju, išsilaisvins.

Gegužės Pirmoji

NAUJA TARYBŲ SĄJUNGOS INICIATYVA

Tokios žinios greitos ir neužmiršamos. Netruko ir Amerika išgirsti apie vasario 28 dieną TSKP CK Generalinio Sekretoriaus Michailo Gorbačiovo pareiškimą per Centrinę televiziją. Pirminės Tarybinės vyriausybės 1986 m. sausio 15 dienos iniciatyvą dėl būtinumo iki 2000 metų išlaisvinti pasaulį nuo branduolinio ginklo grėsmės, Generalinis Sekretorius pareiškė, jog „žmonijos išlikimas

Ir kas bus tada? Komentarų nereikia.

Kai žmogus pagalvoji, vargšas mūsų Washingtonas. Merginos Maskvoje ambasados sargybinius marinius taip užhipnotizavo, kad kyla abejonių, ar bus ambasada verta keltis į naujus, baigiamus statyti ambasada rūmus...

Kiek šis liarmas rimtas — vilkai žino, bet faktas lieka faktu, kad marinai varė nemažą biznį ir valiuta. Nėra abejonės, ne vienam ši pelninga karvutė užtruks. Gaila jaunų žmonių, bet ką gi, jeigu ši sistema, kur pinigai yra žmogaus protas ir garbė, veda iš kelio...

Iš Chicagos mero rinkimų Amerikos liaudis gali daug ko pasimokyti būsimiesiems 1988-aisiais metais prezidento rinkimams laimėti. Mero rinkimai parodė, kad darbo žmonių koalicija, kokios rasės, tautybės bei kategorijos jie bebūtų, veda į laimėjimą.

S. J. Jokubka

Trumpai

— Hollywood filmų kompanijų atstovai susitarė su atvykusiais tarybinių filmų organizacijos atstovais keistis artistais bei kai kurias filmas filmuoti drauge.

— Inland plieno kompanija susitarė su japonų Nippon išvien statyti milžinišką plieno įmonę netoli South Bend, Ind., miesto. Įmonėje numatoma dirbs apie 65,000 darbininkų.

— Meksikos pasivienijusi socialistų partija (buvusi komunistų partija) susijungė su kitomis trimis pažangiųjų nuotaičių partijomis, kad būtų didumo atžvilgiu trečioji politinė partija Meksikoje.

Valstybės departamento pranešimu, daugiau kaip 1,300 amerikiečių uždaryti kalėjimuose užsienio šalyse. Vienas trečdalis jų įkalinti už narkomaniją.

— Amerikoje 13 procentų senų žmonių, sulaukusių pensijos amžiaus, gyvena žemiau skurdo ribos. Ypač apverktina dalis neturinčių šeimos moterų.

— Prez. Reagano praėjusios inauguracijos metu banketai, išgėrimai ir visokie pabaliavojimai mokesčių mokėtojams kaštavo \$16 milijonų.

— Chicagoje Hilton viešbutyje žydai negrai šturmavo žydų moterų banketą. Negrai žydai skandavo, kad Izraelyje afrikiečiai negrai žydai yra diskriminuojami.

— Skandinavijos šalių užsienio ministrai sudarė komitetą — išstudijuoti galimybes paskelbti šiaurinę Europą nebranduoline zona.

— Cilės komunistų partija paragino visas šalies demokratines partijas reikalauti, kad militarinė junta iš kalėjimo paleistų Clodimirą Almeydą, socialistų partijos lyderį.

šalinti iš Europos kontinento didelę branduolinio ginklo dalį.

Visur pasaulyje gerai prisimena, kaip Vakarų šalių masinės informacijos priemonės po Reikjaviko susitikimo teigė: sunku tikėtis kokių nors rezultatų Ženevos derybose, nes Tarybų Sąjunga reikalauja visus branduolinės ginkluotės klausimus (strateginę puolamąją ginkluotę, vidutinio nuotolio raketas, kosminį ginklą, branduolinius sprogdimus) spręsti viename pakete. Buvo sakoma, kad susitarti atskirai dėl vidutinio nuotolio raketų likvidavimo Europoje būtų nesunku, jeigu TSRS to klausimo nesietų su kitais klausimais. Šiandieną Tarybų Sąjunga šį klausimą siūlo spręsti atskirai.

Daugelio Vakarų valstybių politinių veikėjų ir komentatorių atsiliepimai apie šį TSRS pasiūlymą yra teigiami. Juose sakoma, kad dabar atsivėrė realios galybės atsikratyti branduolinio ginklo.

A. Grigėnas

Tokia yra naujų Tarybų Sąjungos pasiūlymų esmė. Jų įgyvendinimas leistų per trumpą laiką pa-

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.

Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Nejaugi AIDS bacila atsirado iš nieko?

Kai medikai pastebėjo, kad AIDS liga yra užkrečiama, taip čia Amerikoje, taip daug kur kitur pasaulyje — kilo panika! Išties, yra ko susirūpinti, kai nėra priemonių šiai epidemijai pastoti kelio, o ji plečiasi kaip prerijų ugnis. Pasaulinės Sveikatos Organizacijos (WHO) apskaičiavimu, 99-iose pasaulio šalyse šia liga užsikrėtusių žmonių jau yra nuo 5 iki 10 milijonų ir, esą, po penkerių metų jų bus 50 iki 100 milijonų. Amerikoje, valdžios apskaičiavimu, yra mažiausia 33 tūkstančiai; per kelerius metus, iki 1991-ųjų metų, patikimais apskaičiavimas, bus 270,000 susirgimų, o per tą laikotarpį numiršta 197,000.

Medicinos mokslų daktarai turi suradę, kad šios mirtį žmogui nešančios ligos bacilos apsigyvena žmogaus kraujyje. Šiomis bacilomis užsikrėtimas vyksta, kai nesveiko žmogaus kraujas perpilamas sveikam, taipgi užsikrečiama lytinių susisėsimų metu, kaip abiejų lyčių, taip homoseksualių susisėsimu. Stengiantis pastoti kelią tokiems užsikrėtimams, reikia, šia liga užsikrėtusių nesuleisti su neužsikrėtusiais, arba kraują nuo tų bacilų išvalyti.

Milijoninius pelnus gaunančių vaistų korporacijų laboratorijos trūšia dieną ir naktį, mėgindamos surasti vaistą bei vakciną prieš AIDS bacilas; kai kurios korporacijos netgi jau skelbia, kad turinčios beveik suradusias tokius vaistus...

Amerikos generalinis chirurgas C. Everett Koop abejoja, ar jau "beveik suradusios" turi, ir jo nuomone, šiame šimtmetyje vargiu ar bebus surastas koks nors vaistas šiai epidemijai pastoti kelią.

Susirūpinę šios ligos plitimu medicinos mokslų žmonės ieško, tyrinėja, kelia liarmą dėl ligos pašėlimo, bet kad kas nors imtųsi tyrinėti, ieškoti, kodėl ligos bacilos žmogaus kraujyje atsirado be užsikrėtimo, beveik nesigirdi. Visų dėmesys tik — kad liga plečiasi, kaip prerijų ugnis! Nejaugi žmonės užsikrėtusiu krauju kitiems bacilas perduoda nuo neatmenamų laikų, tik medikai iki šiol to nepastebėjo? Negali būti. Pavyzdžiui, akių trachoma atsirado ir atsiranda nuo nešvarumo, džiovos bacilų — nuo neapsakomo skurdo, nuo paveldėjimo ir panašiai.

Prisiminus pelningą kraujo pirkimo ir pardavimo biznį, lenda į galvą pikta mintis, kad žmogus atsimeina, kiek čia seniai spaudoje plačiai buvo komentuojama apie supirkinėjimą kraujo neišsivysčiusiose šalyse, ypač iš skurdžiai gyvenančių žmonių Lotynų Amerikoje ir jo pardavinėjimą pasiturinčiose šalyse ligoniams, kraujo reikalingiems. Dar labiau ta pikta mintis lenda į galvą, kai girdi patikimus šaltinius skelbiant, kad atsilikusioje Centro Afrikos šalyse kas dešimtas žmogus serga AIDS liga. Kas gali nepamanyti, kad žmogaus kraujyje AIDS bacilos gimė savaime ten, kur karaliauja neapsakomas skurdas!

Tačiau kita vertus, šios įlindusios į galvą piktos minties "teorija" sugriauna mokslo žmonės, kai prasideda girdėtis kai kurių Europos mokslininkų užuominos, kad AIDS bacilas pagimdė Pentagono laboratorijos, kurdamos biologinę karui bombą...

Na, žmogus, ir suprask, iš kur ir kaip ta AIDS bacila atsirado.

Kad milijonams gyvenimo lygis smunka — tyli

Niekad Amerikoje nebuvo tokio pašėlimo, kad korporacijos bei didžiosios kompanijos taip be atodairos savo įmones uždarinėtų ir keltųsi kur pigesnės darbo rankos, ypač į ekonominiai neišsivysčiusias užsienio šalis, kur darbininkai neorganizuoti, dirba už tiek, kiek jiems moka. Daugiausia tai daro pelnydamas didžiausius pelnus automobilių, plieno, elektroninių, staklių didžiosios pramonės stengdamosios išsikelti kitur, padaryti dar daugiau. Išties, automobilių pramonės korporacijoms anapus sienos, Meksikoje dalys gaminti atsiseina daug pigiau, plienas gaminti daug pigiau Pietų Korėjoje, elektronikai Taiwane... Iš ten importuoja Amerikon, ir čia parduoda tokią pat kainą, kokia yra tokių gaminių kaina čia gamintų.

Ryšium su tokiu įmonių Amerikoje uždarinėjimo pašėlimu, nuo 1979 metų visoje šalyje iš darbo paleista daugiau kaip 13 milijonų darbininkų! Jie prarado darbo stažą, sveikatos apdraudą ir kitokius benefitus, iškovotus profsajungų. Daugelis jų prarado nebaigtus išsimokėti namus, automobilius ir, kaip žmonės sako, turėjo pradėti gyventi iš naujo. Turėjo įsidarbinti kitur ir, žinoma, už pigiau.

Senesnio amžiaus netekusieji darbo, vargiai kur begalėdami įsidarbinti, paliko gyventi iš menkų senatvės pensijų ar socialinio aprūpinimo pašalpų.

Šis pašėlęs įmonių uždarinėjimas palietė ne tik tuos daugiau kaip 13 milijonų darbininkų, bet ir daugiau kaip tris kartus tiek kitų darbininkų, neskaitant tų 13 milijonų šeimų.

Kaip žinia, ekonomikos mokslas konstatuoja, kad ryšium su dirbančių manufaktūroje vienu darbininku, kitokių darbų yra tris ir pusei žmogaus. Vadinasi, pašėlęs įmonių uždarinėjimas palietė daugiau kaip 40 milijonų dirbančiųjų. Visų jų pragyvenimo lygis daugiau ar mažiau nustumtas. Todėl nenuostabu, kad Amerikoje atsirado tiek daug benamių.

— Kur išmūšė dantis?

— Nikaragvoje... Juozo Bulvydo piešinys

Be komentarų iš klasių kovos fronto Amerikoje

— Kalifornijoje Santa Monica miesto Civik auditorijoje daugiau kaip 1,800 žmonių pagerbė Ispanijos civilinio karo Lincoln brigados kovoje kritusių veteranų atminimą. Mitingo dalyviai priėmė atitinkamas rezoliucijas.

— Arizonos mieste Tucson valstijoje yra apie 3,000 benamių, gyvenančių gatvėse. Ryšium su tuo susidarė iš kelių pažangesniųjų organizacijų koalicija kovai prieš valdžios abejingumą benamių atžvilgiu.

— Iowa Beef Processing kompanijos savininkams užsimojus darbininkams sumažinti algas, 2,300 kompanijai dirbančiųjų darbininkų nutarė streikuoti ir laikytis išvien, kol laimės.

— San Francisco uostų darbininkai buvo paskelbę vienos dienos streiką, solidarisuodami su įlankos valčių darbininkais, streikuojančiais nuo vasario 6 d.

— Afro-amerikiečių slaugių asociacija pasipiktino Arizonos gubernatoriumi Evan Meechan, nepripažįstančiu Dr. Martin Luther King gimtadienio minėjimo šventės. Slaugės ruošiasi ėjimams, kad ši gubernatoriaus patvarkymą valstijos piliečiai atmetų.

— Gary, Ind., mieste atsidarė pažangaus marksistinio "Peoples Daily World" dienraščio centras, kuriame šio plieno pramonės miesto darbininkai turės susirinkimams salę, knygyną, skaityklą.

— Detroit automobilių pramonės darbininkų profsajungos 174 lokalo salėje įvyko darbininkų susirinkimas, kuriame daugiau kaip 3,000 susirinkusiųjų reikalavo federalinio įstatymo, kad būtų paskelbtas moratoriumas fabriku uždarinėjimams.

— Seattle, Wash. dženitoriai, priklausantys profsajungos 6 lokalui šturmo Diamond kompanijos pastatą, reikalaudami sveikatos apdraudos, pensijų ir kitokių benefitų, kaltino savininkus, kad jie su profsajunga nesiskaito.

Be komentarų iš klasių kovos fronto Amerikoje

— Amerikiečiai taikos šalininkai praeitais metais susitikime Jungtinėse Tautose su tarybiniais taikos

šalininkais kaip pasižadėjo, kad iki šių metų rugpjūčio 6 dienos surinks milijoną parašų po "Liaudies atsisaukimu dėl taikos", pažadą baigia tesėti, nes žmonės mielai pasirašo.

— South Bend, Ind., mieste neseniai įvyko darbininkų moterų konferencija "Už didesnes moterims algas". Tarp kitko konferencija nutarė imtis žygių suorganizuoti į profsajungas neorganizuotąsias Indianos valstijos moteris.

— Detroito McNamara pastato salėje vyko koalicijos už taiką masinis mitingas — "Sulaikyti JAV intervenciją Centro Amerikoje". Į mitingą buvo pakviesti pasakyti kalbas Detroito ir Ann Harbor miestų merai.

— Vakarinių valstijų AFL-CIO profsajungų lyderiai, atstovaujantys daugiau kaip trims milijonams organizuotų darbininkų, buvo susirinkę San Franciske pasitarti, vieningai išstoti prieš reaganistus per būsimus 1988 metais prezidento rinkimus.

— Chicagos miesto mero rinkimų išvakarėse miesto darbo federacija išsiuntinėjo daugiau kaip 250,000 savo nariams Uniongramas, raginančias balsuoti perrinkimui afro-amerikiečio Harold Washington. Rinkimai vyko balandžio 7 d. ir meras perrinktas.

— Michigano universiteto studentai tris dienas šturmo, kad į universitetą būtų priimta 12 procentų studentų afro-amerikiečių, nes, girdi, valstijose afro-amerikiečiai sudaro 12 procentų valstijos gyventojų.

— Gegužės 2-3 dienomis Nevadoje vyks katalikų taikos šalininkų piketas, nukreiptas prieš branduolinių bandymų poligoną. Piketą organizuoja Detroito Romos katalikų vyskupas Thomas Gumbleton ir kiti vyskupai.

— Washington valstijos Grays Harbor 380 maisto parduotuvių tarnautojai, po tris mėnesius trukusio streiko, laimėję beveik pusę reikalavimų, grįžo darban. Streikierius rėmė kitos profsajungos ir per piketo linijas streiko metu niekas nėjo.

Paruošė S. J. Jokubka

skurdžių armija didėja ir beveik pusė darbo jėgos atsidūrė moterų rankose.

Prez. Reaganas garsiai giriasi, kad jo reekonomiką pristabdė infliacija, nesireiškia krašto ūkyje recesija, kad gerbūvis žydi, bet kad milijonams gyvenimo lygis smunka. jis tyli.

Vilnis, 1987 m. balandžio 30 d.

TRUMPAI

● Tūkstančiai šeimų kasmet įsikuria naujajame Kauno rajone Šilainiuose. Kai bus pastatyti visi jo mikrorajonai, čia gyvens apie 100 tūkstančių kauniečių.

● 1936 m. išleistas I. Simonaitės romanė „Aukštųjų Simonų likimas“. Iš viso priskaičiuojama dvylika šio kūrinio laidų. Tryliktoju jo leidimu pradėti leisti I. Simonaitės Raštai — antrąsytarybiniu laikotarpiu. Jau iš spaudos išėjo pirmas Raštų tomas.

● Lietuvoje sausio ir vasario mėnesiais įvyko 375 eismo nelaimės, kuriose 50 žmonių žuvo ir 397 sužeisti.

● Per šį penkmetį bus baigtas statyti Vilniaus mikrorajonas Justiniškės, kuriose apsigyvens per 37 tūkst. žmonių. Bus baigti statyti Pašilaičiai ir Fabijoniškės, kur atitinkamai persikels 40 tūkst. ir 25 tūkst. gyventojų. Bus pradėtas statyti didžiausias naujas Vilniaus mikrorajonas Sudervė, kurios pirmojoje dalyje apsigyvens 70 tūkst. žmonių.

● KAUNO „ZALGIRO“ KREPŠININKAI, SUPERFINALIUOSE SUSITIKIMUOSE IŠKOVĖ DVI IŠ TRIJŲ PERGALES PRIEŠ MASKVO KARIŠKIUS, TREČIĄ KARTĄ IŠ EILĖS TAPO TSRS ČEMPIONAIS.

● „Palanga“, „Lietuviška“, „Kaunas“, „Rugelis“ — daug duonos gaminių turi savo pavadinimus, savo gamybos receptus. Neseniai Lietuvos parduotuvėse pa-

sirode „Rusiška“ duona. Iškepama 920 gramų kepalais. Kaina — 24 kapeikos.

● Vilniuje, Žemaitės gatvėje, statomas namas, kur įsikurs Lietuvos aklųjų draugijos centrinė biblioteka. Penkių aukštų bibliotekos pastate bus skaitytojų salė, knygų saugykla, dvi koncertų salės, reabilitacijos kabinetas, bufetas, valgykla.

● Lietuvoje visą savaitę vyko renginiai — „ITALŲ MENAS LIETUVOJE“. Vilniaus dailės parodų rūmuose veikė italų grafikos ir tapybos — enciklopedinės iliustracijos parodos. Kauno menininkų namuose buvo eksponuojami Tono Dzankanaro grafikos darbai, o fotografijos salone — M. Kauzaičio meninė fotografija. Vilniuje ir Kaune viešėjo pianistų duetas — Marina Kavana ir Andreas Miljorė.

Miestų didžiausiuose kino teatruose surengta italų filmų savaitė. „ITALŲ MENAS LIETUVOJE“ renginiais atsakyta į prieš keletą metų Italijoje vykusias TSRS kultūros dienas, kuriose Tarybų šaliai atstovavo Tarybų Lietuva.

● „KRIKŠČIONYBĖI LIETUVOJE — 600 METŲ“ — toks vakaras įvyko LTSR valstybinėje bibliotekoje. Jame dalyvavo istorijos mokslų daktarė P. Dundulienė ir profesorius, filosofijos mokslų daktaras B. Ganzelis. Susirinkusieji išgirdo apie tai, kokios priežastys lėmė krikščionybės įvedimą Lietuvoje.

Originalią skraidyklę su savos gamybos varikliu ir lengva važiuokle padarė Kauno Radijo gamyklos elektrikai Romas ir Alfonsas Liekiai. Jų skraidyklė pirmosiose respublikinėse varžybose užėmė pirmąją vietą.

Brolių Liekių skraidyklė.

K. Jurelės nuotrauka

LIETUVOS JAUNIMO ŠVENTĖ

Lietuva plačiai išgarsėjo masinėmis dainų šventėmis. Jos kas penkeri metai rengiamos Vilniuje, o kasmet vyksta visuose respublikos miestuose ir rajonuose.

Šią gražią kultūros tradiciją iš tėvų, vyresniųjų brolių ir seserų perima Lietuvos jaunuomenė. Nors ir jaunoji karta drauge su vyresniaisiais visada dalyvauja respublikinėse, miestų ir rajonų dainų šventėse, bet turi ir savo puikų renginį — Respublikines moksleivių dainų šventes. Šiomet vasaros atostogų metu įvyks antrasis toks jaunųjų dainos, šokių ir muzikos mylėtojų pasirodymas, skirtas Didžiosios Spalio socialinės revoliucijos septyniadešimtmėčiui.

Moksleivių dainų šventė padės Vilniai, 1987 m. balandžio 30 d.

dar labiau pagyvinti meno savi-veiklą vaikų darželiuose, bendrą jo lavinimo, profesinėse ir specialiosiose vidurinėse mokyklose. Tai gera priemonė tobulinti chorų, instrumentinių ir choreografinių kolektyvų meninį meistriškumą, gausinti jų gretas.

Jau įvyko šventės repertuaro peržiūros. Geriausi Vilniaus vaikų ir jaunuolių chorai, orkestrai, šokių kolektyvai atliko visus šventės kūrinius. O jos repertuaras turtingas. Moksleivių dainų šventei naujų kūrinių parašė kompozitoriai A. Raudonikis, B. Gorbulskis, J. Tamulionis ir kiti. Dainų dieną Vingio parko estradoje skambės ir anksčiau mūsų kompozitorių sukurtos bei liaudies dainos, klasikiniai kūriniai. Šokių dieną „Zalgi-

Nuo seniausių laikų prie didžiausio respublikos vidaus vandens baseino — Kuršių marių žmonės vertėsi žvejyba. Juk mariose veisiasi net 50 rūšių žuvų, daugiausia karsių, kuojų, stintų, sterkių, nemažai ungurių. Ant marių kranto šiandien yra Kintų, Nidos, Drevernos ir Rusnės žuvininkystės ūkiai.

Ankstų vasaros rytą prie marių pradeda gausti laivų motorai — žvejai išplaukia kelti tinklų, o grįžta jie su laimikiu. Kasmet Kuršių mariose pagausama daugiau kaip 30 tūkstančių centnerių žuvis.

Nuotraukoje: Preilos žvejys Aleksas Lipnickas su sugautais sterkiomis. (M. Baranausko nuotrauka)

„AŠ ČIA DIRBU“...

Tauragės rajonas... Plaukia Nemunas, teka Jūros upė... Ir didžiausias čia miestas — Tauragė, primenantį kadais čia vaikštinėjusias gražuolių taurų bandas.

Istoriniuose šaltiniuose Tauragė pirmą kartą paminėta 1507 metais Valančiaus „Žemaičių vyskupystėje“.

1539 metais švedų arkivyskupo Magnaus Olaušo sudarytame žemėlapyje, kuriame „tilpo“ Lietuva, be Kauno, Vilniaus, Klaipėdos, jau buvo paminėta ir Tauragė.

Tauragė turi įdomią istoriją ir daug ką prisimena. Pavyzdžiui, Tauragės konvenciją, apie kurią išgirdęs Napoleonas pasakė: tai skaudžiausia, kas galėjo įvykti... Iš Tauragės laiškus lenkų grafienei Hanskai rašė prancūzų rašytojas Onorė de Balzakas...

Taip jau susiklostė, kad Tauragėje gyvena įvairių tautybių ir religijų žmonės — lietuviai, rusai, ukrainiečiai, vokiečiai, žydai. Visi dirba, mokosi, gyvena tuose pačiuose namuose ir tik tikintieji ateina pasimelsti kiekvienas pas savo dievą. Čia turiu galvoje Tauragėje esančias katalikų, liuteronų ir pravoslavų bažnyčias. Ir pats, beje, susitikęs su liuteronų vyskupu Jonu Kalvanu, pasiteiravau, kaip sekasi gyventi, dirbti ir tikėti...

— Gyvenam, kaip ir visi kiti. Patys matote, kad mūsų Martyno Mažvydo bažnyčia graži ir tvarkinga. Neužmiršdami savo bažnyčios reikalų, aktyviai dalyvaujame taikos gynimo procese. Aš pats dalyvavau forume, kuris, kaip plačiai žinoma, vyko Maskvoje vasario mėnesį. Iš Lietuvos ten Romos katalikus atstovavo vyskupas Preikšas ir rektorius Butkus, sen-

rio" stadiono žalioje vejoje pasirodys jaunieji liaudies ir pramoginių šokių atlikėjai.

Tai bus ištis masinis, spalvingas renginys. Į šventę suvažiuos apie 30 tūkstančių jaunųjų dainininkų, šokėjų, muzikantų. Į Vilnių atvyks geriausiai kolektyvai — rajoninių bei zoninių apžiūrų nugalėtojai. Atranka prasideda jau dabar. Pajėgiausiųjų dainininkų, šokėjų ir muzikantų kolektyvų konkursai bus surengti Vilniuje Moksleivių dainų šventės išvakarėse. Ruošiamas taip pat didelė respublikinė vaikų kūrvos nardų da.

J. Zakauskas

tikus — Jegorovas, liuteronus — aš. Visus mus susiejo rūpestis už pasaulį be branduolinio ginklo, už tai, kad žmonija išliktų.

Su valdžia taip pat sutariame gerai. Reikalui esant, ji mums nemažai padeda.

Na, ką gi, pagalvoju, ir čia, kaip visur Lietuvoje. Žmogus yra žmogus ir nepaisant, tikintis ar ne, visiems mums svarbu turėti taiką, išgelbėti pasaulį nuo branduolinės pražūties. Štai kad ir Tauragės miestas. Gražūs kultūros namai, kur veiklūs liaudies ansambli „Jūra“, liaudies teatras. Nemaža mieste pramonės. Įmonės irgi neužmiršta turėti sporto sales, klubus. Yra kur pailsėti, kuo užsiimti. O kai žmogui atostogos, ne kiekvienas mieste jas leidžia.

Pavyzdžiui, kad ir statybinių medžiagų gamybinio susivienijimo žmonės. Per metus pagaminę per 41 milijoną plytų, 151 milijoną drenažo vamzdžių, daug kitos produkcijos, jie mielai keliauja į pajūrį, kur turi savo poilsio bazę. Tačiau pajūris nuo Tauragės tolokai, ir man buvo parodyta, kas yra čia pat.

Gamykla. Susivienijimo teritorija papuošta fontanais, jaukais skverais, gėlynais, rožynais. Kiekvienas cechasis turi savo saunas, dušus, baseinus su vandens procedūromis. Ir štai kas dar labai įdomu: prieš kokius 20 metų žmogui atrodė nesmagu pasisakyti, kad dirba plytinėje. Dabar, atvažiavus į svečius, tuoj skubama parodyti plytinę ir pasakyti: aš čia dirbu... Audrius Matonis

SUNKVEŽIMIS PRIPILDOMAS PER AŠTUONIAS MINUTES

Antašavos kolūkio vyriausiasis inžinierius mechanikas Petras Stašys rašo, kaip ūkyje stengiamasi tobulinti techniką. Čia daug pagalbos suteikia mechanizatoriai. Antai anksčiau bulvės į saugyklą buvo kraunamos ekskavatoriumi. Nemaža jų būdavo sutraikoma, užteršiamas saugyklos oras. Tekintojas Jonas Bartaševičius pasiūlė tobulinti darbą. Kai ką paėmęs iš senų mašinų, kai ką pasigaminęs pats, jis sumeistravo mašiną, kuri 3 tonų talpos sunkvežimį pripildo per 8 minutes.

**PRISIMINUS DARBSTUJŲ
ALFONSA AVIZIENĮ**

Alfonsas Avizienis

Balandžio 20 d. sukako 14 metų, kai jo jautrioji širdis sustojo plakusi. Jo darbai paliko mums gyvą pavyzdį, kaip turime dirbti, kad atlikus pilnai susipratęs žmogaus pareigą.

Velionis A. Avizienis buvo vienas "Vilnies" įkūrėjų, platintojų ir stambių rėmėjų. Nuo pat pirmo "Vilnies" numerio jis stojo į jo platintojų eiles. Jis stengėsi pasiekti darbininkus prie dirbtuvių vartų. Jis buvo dažnas laikraščio platintojas prie bažnyčių, nežiūrind, kad dėl to ne kartą turėjo fiziniai nukentėti nuo religinių fanatikų.

Išėjus į pensiją ir artėjant saulėlydžiui, jis dažnai dirbo "Vilnies" įstaigoje. Būdamas labai nagingas, esant reikalui mažesnio remonto prie pastato, jis jį atlikdavo, neindamas jokio mokesčio. Ypačiai

jis pasižymėdavo savo gabumais parduodant knygas sueigose.

Neįmanoma trumpame rašinyje suminėti velionio atliktų organizacinių darbų, tačiau reikia pasakyti, kad jo asmenyje "Vilnis" ir visos pažangus judėjimas nete-

ko nuosirdaus, rūpestingo ir visa širdimi pažangai atsidavusio draugo. Žinant jo gyvenime nuolat gražų kelią, norisi, jį prisimintus, nulenkti galvą ir pasakyti likusiems jo draugams, kad nors daliai pasektumėm jo pavyzdžiu ir pagerbtumėm jo kilnų atminimą. Jam didesnės pagarbos nebus, kaip tęsimas jo nebaigto siekio — kad pasaulyje išnyktų karai ir neteisingas žmonių išnaudojimas, kad visame pasaulyje suklestėtų teisinga socialistinė santvarka, kurios jis taip troško ir kuriai jis skyrė visą savo gyvenimą.

Idėjos Draugė

SKAUDI NELAIMĖ

Balandžio 16 d. Anna Krisiken paskambino ir pranešė skaudžią žinią, kad jos mamytė Marcella Gužauskienė kritusi ir susilaužė šlaunies kaulą. Paskubomis nuvežta į Hinsdale ligoninę. Gydytojai patarė daryti operaciją ir sudėti vietoje sulaužytus kaulus. Bet kol kas dar tenka palaukti, kol ligonė sutvirtės, nes jos širdis silpna.

M. Gužauskienė gegužės 13 dieną atžymės savo 99-ąjį gimtadienį. Kaip matome, gražus ligonės amžius. Ji dar viską atmena ir galima su ja pasikalbėti įvairiais klausimais.

Linkime mielai ligonei sėkmingai pergyventi operaciją ir vėl būti sveikai.

Vilnietai

MIRUS EMILIJAI DROBIENEI

Reiškiame gilią užuojautą velionės dukrai Augustai Sennett, anūkėms Judy Sennett, Barbarai Bedard ir jos šeimai, sūnui Edward Macianskui ir jo šeimai, kitiems giminėms bei kilnios idėjos draugams-draugėms.

Mes kartu liūdime, netekę ilgametės draugės.

HELEN TRUSK
ANIELĖ DOČKIENĖ
JULIJA MARAZIENĖ
HELEN BORDNER
T. ir V. URBIKAS
JONAS PATECKAS
ANTANAS LITVINAS
ED STARR
REGINA LIET
VICKY STARR
STELLA SIMINUK
A. VAITKUS
F. VAITKUS

DOLORES GARMUS
LOUIS DE SCHAAF
NELLIE DE SCHAAF
AL KALENDA
TEX ZEBRAITIS
ANNA KRISIKEN
EMILY WHITE
DICK WHITE
P. MALINAUSKIENĖ
ALICE PAULIUKAS
FRANCES JORDAN
ED JORDAN
MARCELLA WASSEL

MIRUS ANTANUI GURSKIUI

Reiškiame gilią ir nuosirdžią užuojautą velionies dukrai Audrey, sūnams Thomui ir Robert bei jo žmonai Gloria, kitiems giminėms bei asmeniniams ir idėjos draugams.

Mes kartu liūdime, netekę ilgų metų draugo.

JOHN FEIZA
A. VAITKUS
F. VAITKUS
V. POWELL
A. PAULIUKIENĖ
J. KOHL
R. KOHL
TEX ZEBRAITIS
AL KALENDA
V. ir R. JANKEL

C. ir K. TERYDIS
J. PATECKAS
A. PATECKAS
J. MARAZIENĖ
A. LITVINAS
A. DOČKIENĖ
MARCELLA WASSEL
E. ir F. JORDAN
J. ir M. URBIKAS

Vilnis, 1987 m. balandžio 30 d.

Aplankykite Lietuvą

Šiemet "Vilnies" administracija ir vėl organizuoja laikraščio skaitytojų tris turistines grupes vykti pasisvečiuoti Lietuvoje. Kaip paprastai esti, "Vilnies" turistinės grupės Lietuvoje pabuvoja dešimt dienų. Šiemet irgi tiek pabuvos ir, be to, dar grupės globos "Tėviškės" draugija, dažnai turistams leidžianti nuvykti ir į savo tėviškes.

PIRMA GRUPĖ iš Čikagos išskris gegužės 11 dieną, New Yorke staptels porai valandų ir išskris į Belgradą. Čia gegužės 12-tos dienos naktį pernaktuos ir kitos dienos rytą išskris į Maskvą. Čia vėl pernaktuos ir gegužės 14 d. rytą išskris į Vilnių. Lietuvoje pabuvos 10 dienų ir gegužės 24 d. išskris į namučius vėl per Maskvą, Belgradą, New Yorką. Čikagoje atsiras gegužės 25 d. (pirmadienį) po pietų.

Ši kelionė su visu turistų užlaikymu ir išlaidomis, susijusiomis su grupės išvykomis iš Vilniaus, kaštuos į abi puses iš Čikagos \$1,765.00, iš New Yorko \$1,715.00.

ANTRA GRUPĖ iš Čikagos išskris liepos 13 d., New Yorke staptels porai valandų ir išskris į Belgradą. Čia liepos 14-tos dienos naktį pernaktuos ir kitos dienos rytą išskris į Maskvą. Čia vėl pernaktuos ir liepos 16 d. rytą išskris į Vilnių. Lietuvoje pabuvos 10 dienų ir liepos 26 d. išskris į namučius vėl per Maskvą, Belgradą, New Yorką. Čikagoje atsiras liepos 27 d. (pirmadienį) po pietų.

Ši kelionė su visu turistų užlaikymu ir išlaidomis, susijusiomis su grupės išvykomis iš Vilniaus, kaštuos į abi puses iš Čikagos \$1,860.00, iš New Yorko \$1,810.00.

TREČIA GRUPĖ iš Čikagos išskris rugpjūčio 17 d., New Yorke staptels porai valandų ir išskris į Belgradą. Čia rugpjūčio 18-tos dienos naktį pernaktuos ir kitos dienos rytą išskris į Maskvą. Čia vėl pernaktuos ir rugpjūčio 20 d. išskris į Vilnių. Lietuvoje pabuvos 10 dienų ir rugpjūčio 30 d. išskris į namučius vėl per Maskvą, Belgradą, New Yorką. Čikagoje atsiras rugpjūčio 31 d. (pirmadienį) po pietų.

Ši kelionė su visu išlaikymu ir išlaidomis, susijusiomis su grupės išvykomis iš Vilniaus bei turais, kaštuos į abi puses iš Čikagos \$1,765.00, iš New Yorko \$1,715.00.

Visoms trimis grupėms bus iš Vilniaus išvykos į Kauną, Panevėžį, Palangą ir pagal pasirinkimą į Druskininkus, Rumšiškes ir Trakus.

Norintys kuria nors grupe vykti, skubėkite užsiregistruoti, nes grupėse vietų skaičius ribotas. Pirmoji grupė netgi jau sukomplektuota. Jeigu tik kas nors atsisakytų, tik tada šioje grupėje vieta atsirastų.

Taipgi tenka pažymėti, kad pageidaujantys viešbučiuose gyventi po vieną, prie minėtų kelionės kainų turi pridėti po \$200.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos reikalu kreipkitės:

"Vilnies" Administracija
3116 S. Halsted St.
Chicago, Ill. 60608
Telefonas: 1 (312) 842-7325

P.S. Prašome, šią žinią praneškite savo giminėms, draugams bei pažįstamiems.

"VILNIES" ADMINISTRACIJA

**MIRĖ IR PALAIDOTA
JOSEPHINE ŽIŪRIENĖ**

Buvusi čikagietė, vėliau gyvenusi Hot Springs, Ark., o prieš pusmetį grįžusi į Čikagą ir apsigyvenusi slaugymo namuose Josephine Žiūrienė Žilinskaitė mirė kovo 31 d., sulaukusi 83 m. a. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, Šiaulių rajone, Pasapies apylinkėje, Velcikių kaime. Į JAV atvyko 1922 m. ir apsigyveno Čikagoje pas Niprikus. 1928 m. sukūrė šeimos židinį susituokdama su Ramanausku, o jam mirus, 1955 m. sukūrė šeimos židinį susituokdama su Juozu Žiūriu. Jiedu 1980 m. lankėsi Tarybų Lietuvoje ir grįžę buvo savo vizitu patenkinti, gražiai atsiliepę apie tenykštį gyvenimo būdą.

1984 m. mirus jos mylimam vyrui Juozui, ji likusi viena daug pergyveno. Skaitė laikraščius "Vilni" ir "Laisvę", dalyvavo pažangių organizacijų rengimuose. Sveikatai silpnėjant, jai nebuvo lengva. Daug liūdėjo būdama slaugymo namuose. Kovo 16 dieną ją

ėtiko sunkus paralyžius ir, negavusi sąmonės, kovo 31 d. mirė.

Buvo pašarvota Gaidam-Daimid šermeninėje. Balandžio 3 d. buvo palaidota savame sklype Lietuvių Tautinėse kapinėse. Laidotuviams rūpinosi Aldona Krienke-Niprikaitė, kuri nuo jaunų dienų su velione artimai draugavo.

Laidotuvių apeigose atsisveikinimo kalbą pasakė dvasiškis. Dalyviai pasigedo artimo jos giminaičio Zigio Baltušio. Sužinota, kad Zigio žmona Vivian mirė prieš porą savaitių Floridoje ir jo sveikatos stovis buvo rimtas ir negalėjo atvykti į tetos laidotuves.

Po laidotuvių apeigų visi dalyviai buvo užkviesti sugrįžtuvėms į šaunų Sharkos restoraną ir tinkamai pavaišinti.

Taip buvo baigta paskutinė velionės Josephine kelionė. Lai jai būna amžina ramybė.

Laidotuvių dalyvė

• Garbės negalima atimti, ją galima prarasti. (A. Čechovas)

Mirę LDS nariai

Nuo praeito gruodžio mėn. 5 d. iki šių metų sausio 20 d. mirę šie LDS nariai:

Anna Kazilonis, 85 m. a., 55 kp. narė, Cleveland, Ohio.

Anna Salin, 91 m. a., 55 kuopos narė, Cleveland, Ohio.

Anna Noreika, 93 m. a., 55 kp. narė, Cleveland, Ohio.

Raymond Machulis, 62 m. a., 169 kp. narys, Oakland, Calif.

Josephine Vasil, 89 m. a., 3 kp. narė, Norwood, Mass.

Alfonsas Česnikas, 95 m. a., pavienis narys, New Kensington, Pa.

Servit J. Gugas, 73 m. a., 21 kp. narys, Detroit, Mich.

Anthony Rabinsky, 68 m. a., 6 kp. narys, Binghamton, N.Y.

Peter P. Peters, 80 m. a., 70 kp. narys, Peoria, Ill.

Joseph E. Adams, 62 m. a., 29 kuopos narys, Springfield, Ill.

Mirę lietuviai

— Kovo 17 d. mirė Vytautas Paketuris, 82 m. a. Gimęs Lietuvoje, Vilniuje. JAV-se išgyveno 37 metus. Liūdi žmona, dvi dukros ir jų šeimos bei kiti giminės. Palaidotas kovo 20 dieną Kazimierinėse kapinėse.

nėse kapinėse.

— Kovo 18 d. mirė kun. Juozas Vaišnora. Gyveno Italijoje, Romoje. Palaidotas kovo 20 dieną vietinėse kapinėse.

— Kovo 24 d. mirė Petronėlė Brazaitienė, 84 m. a. Gimė Lietuvoje, Šiauliuose. JAV-se išgyveno 64 metus. Liūdi dvi dukros ir jų šeimos bei daug kitų giminė. Palaidota kovo 27 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 24 d. mirė Juozas Vizgirda, 86 m. a. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone, Sintautų apylinkėje, Šuopių kaime. JAV-se išgyveno 38 metus. Liūdi žmona ir trys sūnūs bei jų šeimos. Palaidotas kovo 28 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 25 d. mirė Ona Skeverūtė-Stephens, 74 m. a. Gimė Čikagoje. Liūdi du broliai ir jų šeimos. Palaidota kovo 28 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Kovo 26 d. mirė Eleonora Kurienė (Krikštolaitytė), sulaukusi pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Vilniaus krašte. Į JAV atvyko po Antrojo Pasaulinio karo. Liūdi vyras, sūnus ir jo šeima bei daug giminė. Palaidota kovo 30 dieną Lietuvių Tautinėse kapinėse.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

DETROIT, MICHIGAN

Teofilė Masienė

Mirė 1985 m. gegužės 8 d.

Jau praėjo du metai, kai mano mylima mamytė nuo manęs atsiskyrė visiems laikams. Jos ilgios kiekvieną dieną ir mintyse kartoju šiuos žodžius:

"Gyvenimą užbaigė ir užmerkei akis,
Amžinu miegu ramiai užmigai,
Nustojo tau plakusi pailsusi širdis,
Savo mylimą dukrą Stefaniją liūdėt palikai . . ."

Brangioji mamyte, ilsėkis ramiai savo nameliuose Woodlawn kapinių įsienyje. Aš Tave nuolat lankysiu, liūdėsiu ir niekad nepamiršiu.

Liūdinti dukra STEFANIJA

MIRUS VIDI YUDEN (Vytautui Judzentavičiui)

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Minnie, dukrai Anna Mae DiSalvo ir jos šeimai, sesutei Bernice Vaitkienei ir jos vyrui Juozui, podukrai Sharon Bammert, broliui ir sesutei ir jų šeimoms Tarybų Lietuvoje, visiems giminėms bei idėjos draugams.

Mes kartu liūdime, netekę kilnios idėjos draugo.

MARCELLA WASSEL,
EDWARD ir FRANCES JORDAN

"VILNIES" SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Mieli laikraščio "Vilnis" skaitytojai ir puoselėtojai, kaip jau matėte iš pirmesnių pranešimų, "Vilnies" bendrovės direktorių taryba ir administracija sparčiai ruošiasi prie būsiančio laikraščio dailininkų suvažiavimo gegužės 31 dieną 10 val. ryto savoje salėje, 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. Prašome

visus dalininkus būtinai dalyvauti šiame suvažiavime, nes turėsime labai rūpestingai ir nuoširdžiai aptarti laikraščio gyvavimo reikalus. Visi norime, kad "Vilnis" dar ilgai lankytų skaitytojus ir teiktų teisingas žinias, kas vyksta mūsų planetoje, taipgi kas vyksta mūsų senojoje tėvynėje Tarybų Lietuvoje.

Svarbu ne tik gausiai dalyvauti suvažiavime, bet taipgi svarbu

nepašyktėti su nuoširdžia finansine parama. Viskas mūsų šalyje neribotai brangsta, o mūsų gretos smarkiai retėja, tad tie, kurie likme gyventi ir norime, kad "Vilnis" gyvuotų ir lankytų skaitytojus ir prisidėtų prie darbo žmonių apvienijimo kovai prieš branduolinio karo rengėjus ir išgelbėtų mūsų žemę nuo pavertimo į pelenus, suremkime pečius ir dalyvaukime dalininkų suvažiavime, o po jo — bankete, kuris bus toje pačioje salėje tuojuo po suvažiavimo.

Lauksime gausaus dalininkų atsilankymo ir gražios paramos laikraščiu, siekiant užtikrinti jam ilgą gyvavimą.

"Vilnies" direkcija
ir administracija

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Frank Bunkus

Nuoširdžiai giliai užjaučiame brolių Valį, brolienę Verą, seserį ir antrą brolių bei kitus gimines Lietuvoje, taipgi čia gyvenančiuosius draugus.

JOSIE BOWMEN, dear friend
St. Petersburg, Fla.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Frank Bunkus

Nuoširdžiai giliai užjaučiame brolių Valį, brolienę Verą, seserį ir antrą brolių bei kitus gimines Lietuvoje, taipgi čia gyvenančią draugę Josie Bowmen ir draugus.

"DAINOS MYLĖTOJŲ" CHORAS
St. Petersburg, Fla.

MIRUS

Servit Gugas ir Vidi Yuden

Reiškiame gilią užuojautą jų šeimoms bei artimiesiems taip čia Amerikoje, taip Lietuvoje gyvenantiems asmenims ir idėjos draugams.

Drauge su visais liūdime ir mudu.

WALTERIS DORINAS
ir
BRONIUS GELGOTAS
San Diego, Cal.

DETROIT, MICHIGAN

Liūdnas aštuonerių metų prisiminimas

Jonas Klimavice

Mirė 1979 metų gegužės 9 dieną

Jau praėjo aštuoneri metai, kai iš gyvųjų tarpo atsiskyrė mano brangusis ir mylimas vyras Jonas Klimavice.

Jau aštuoneri metai, kai su juo atsisveikinau visiems laikams, bet tas skaudus įvykis mano širdyje visuomet pasiliks.

Lai Tau, mielas, būna ramu ilsėtis Woodlawn kapinių įsienyje, Detroito.

Liūdinti žmona ADELĖ KLIMAVICE
(St. Petersburg, Florida)

Vilnis, 1987 m. balandžio 30 d.